

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

7 APRIL 1949.

7 AVRIL 1949.

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 1482 van het Burgerlijk Wetboek, betreffende de lasten van de gemeenschap en de bijdrage in de schulden.

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 1482 du Code civil, relatif au passif de la communauté, et de la contribution aux dettes.

TOELICHTING

DEVELOPPEMENTS

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

MESDAMES, MESSIEURS,

Volgens het wettelijk stelsel der gemeenschap, wettelijke gemeenschap of gemeenschap beperkt tot de aanwinsten, zijn al de schulden der echtgenoten schulden der gemeenschap.

Wanneer die schulden het actief overtreffen blijft er dus niets over, noch voor de ene, noch voor de andere echtgenoot.

De gemeenschap is een vennootschap tussen twee personen, doch ze wordt enkel en alleen door de man beheerst.

De man is gehouden, zelfs op zijn eigen goederen, voor al de schulden van de gemeenschap.

Aan de grondslag van dit systeem ligt de gedachte dat al de schulden der beide echtgenoten aangegaan worden ten voordele van de familie en van de gemeenschap.

Zulks was hoogstwaarschijnlijk bijna altijd het geval ten tijde van het uitvaardigen van het Burgerlijk Wetboek, want in de meeste gevallen vonden de schulden hun ontstaan in de noodwendigheden van het gezin (aankoop voor huishouden, klederen, opvoeding der kinderen, enz.).

Sindsdien is het leven echter ingewikkelder geworden en kunnen beide echtgenoten schulden aangaan die niets te zien hebben met de noodwendigheden van het gezin.

Ten tijde van Napoleon vermoedde men zelfs niet de uitbreiding die de burgerlijke verantwoordelijkheid zou nemen. Door die nieuwe uitbreiding van de burgerlijke verantwoordelijkheid is de gemeenschap gehouden voor schulden die niet meer in haar belang gedaan werden en, wat onbillijk is, is de andere echtgenoot gehouden door die schulden.

Suivant le régime légal de la communauté, de la communauté légale ou de la communauté réduite aux acquêts, toutes les dettes des époux sont des dettes de la communauté.

Lorsque ces dettes dépassent l'actif, il ne reste donc plus rien, ni à l'un, ni à l'autre conjoint.

La communauté est une association de deux personnes, mais administrée exclusivement par le mari.

Le mari est tenu, même sur ses biens propres, de toutes les dettes de la communauté.

A la base de ce régime se trouve l'idée que toutes les dettes des deux époux ont été contractées en faveur de la famille et de la communauté.

Très vraisemblablement, il en était presque toujours ainsi à l'époque où fut promulgué le Code civil, car dans la plupart des cas, les dettes naissaient des nécessités du ménage (achats ménagers, habillement, éducation des enfants, etc.).

Mais depuis lors, la vie est devenue plus complexe et les deux époux peuvent contracter des dettes qui n'ont rien de commun avec les nécessités du ménage.

Au temps de Napoléon, on n'a même pas pu soupçonner l'extension que prendrait la responsabilité civile. En raison de cette extension nouvelle de la responsabilité civile, la communauté est tenue des dettes qui ne sont plus contractées dans son intérêt et, chose inéquitable, l'autre conjoint est tenu de ces dettes.

G.

Zulks kan onrechtvaardig zijn ten opzichte van de man die op het ogenblik der vereffening kan gehouden worden wegens schulden van de vrouw op zijn eigen goederen, indien deze van de gemeenschap niet voldoende zijn, want hij mag de gemeenschap niet verwerpen noch aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving; maar het is nog onrechtvaardiger voor de vrouw die geen recht van beheer heeft op de gemeenschap en die, op het ogenblik van de vereffening, soms in niets zal kunnen genieten van een massa die ze toch heeft helpen vormen door haar geest van spaarzaamheid en haar medewerking.

Er is meer. Indien sommige van haar persoonlijke roerende goederen in de gemeenschap gevallen zijn, zal zij er niets van terugtrekken moest zij gehuwd zijn onder het stelsel van wettelijke gemeenschap; hetzelfde zou gebeuren indien zij gehuwd is onder het stelsel van gemeenschap beperkt tot de aanwinsten en er geen wettelijk bewijs bestaat van haar eigendomsrecht over haar eigen roerende goederen.

Indien men, zolang men het stelsel van de gemeenschap aanvaardt, aannemen kan dat de gewone schulden der beide echtgenoten schulden zijn van de gemeenschap, kan men moeilijk aanvaarden, wat nochtans toch het geval is, dat schulden die voortspruiten uit een persoonlijke oorzaak en die niets gemeens hebben met het gewoon beheer of de gewone belangen van die vennootschap, de twee echtgenoten en de gemeenschap zouden binden. Wij spreken van de schulden die hun oorzaak of oorsprong vinden in misdrijven of oneigenlijke misdrijven.

Voorbeeld: de man vermoordt zijn bijzit. De erfgenamen van die bijzit bekomen schadevergoeding. Waarom moet de vrouw gebeurlijk die schade betalen op de helft van de gemeenschap die haar toekomt, indien de helft die aan de man toekomt, onvoldoende is?

Ander voorbeeld. De vrouw maakt zich schuldig aan diefstal. Waarom moet de man gehouden zijn voor de schadevergoeding geëist door de slachtoffers over zijn gedeelte in de gemeenschap?

De conclusie zou moeten zijn: de schulden die voortspruiten uit misdrijven en oneigenlijke misdrijven blijven persoonlijk aan elke echtgenoot en kunnen slechts ingevorderd worden op het gedeelte der gemeenschap, dat hem of haar toekomt.

De vrouw, indien ze scheiding van goederen bekomt, zal niet gehouden zijn voor die schulden op de helft van de gemeenschap die haar toekomt en de man, na vereffening der gemeenschap, zal ook niet gehouden zijn wegens die schulden boven zijn aandeel in de gemeenschap.

De schuldeisers die een vordering moeten uitoefenen wegens een dergelijke oorzaak, moeten zich dus beperken, indien de gemeenschap ontbonden werd, hun schuld te doen uitvoeren op de helft van de gemeenschap die aan de echtgenote toekomt die de schuld aangegaan heeft.

Indien de vrouw scheiding van goederen vraagt, zal de vordering wegens een schuld van de man voortspruitend uit misdrijf of oneigenlijk misdrijf enkel en alleen op het gedeelte van de gemeenschap dat hem toekomt kunnen uitgevoerd worden.

Die oplossing lijkt ons billijk en redelijk.

Ce peut être une injustice à l'égard du mari qui peut, au moment de la liquidation, être tenu des dettes de sa femme sur ses biens propres, si ceux de la communauté sont insuffisants, car il ne peut ni renoncer à la communauté, ni accepter sous bénéfice d'inventaire, mais l'injustice est plus grande encore pour la femme, qui n'a aucun droit d'administration sur la communauté et qui, au moment de la liquidation, ne profitera parfois en aucune façon d'une masse à la constitution de laquelle elle a cependant contribué par son esprit d'économie et sa collaboration.

Si certains de ses biens meubles personnels sont entrés dans la communauté, elle n'en pourra rien reprendre dans le cas où elle serait mariée sous le régime de la communauté légale; il en serait de même dans le cas où elle est mariée sous le régime de la communauté réduite aux acquêts et où il n'existe pas de preuve légale de son droit de propriété sur ses immeubles propres.

Si, aussi longtemps que l'on accepte le régime de la communauté légale, on peut admettre que les dettes ordinaires des deux époux soient des dettes de la communauté, on peut difficilement admettre que, comme c'est cependant le cas, des dettes résultant d'une cause personnelle n'ayant rien de commun avec l'administration ordinaire ou les intérêts normaux de la communauté, lient les deux époux et la communauté. Nous entendons les dettes à l'origine desquelles on trouve des délits ou quasi-délits.

Exemple: le mari assassine sa concubine. Les héritiers de cette concubine reçoivent des dommages-intérêts. Pourquoi la femme devra-t-elle éventuellement payer cette réparation sur la moitié qui lui revient dans la communauté, si la moitié qui revient au mari est insuffisante?

Autre exemple. La femme se rend coupable de vol. Pourquoi le mari devra-t-il être tenu des dommages-intérêts exigés par les victimes sur sa part dans la communauté?

La conclusion devrait être: les dettes résultant de délits et quasi-délits restent propres à chaque conjoint et ne peuvent être recouvrées que sur la partie de la communauté qui revient à l'un ou à l'autre.

Si la femme obtient la séparation de biens, elle ne sera pas tenue de ces dettes sur la moitié qui lui revient dans la communauté, et, après la liquidation de la communauté, le mari ne sera pas non plus tenu de ces dettes au delà de sa part dans la communauté.

Les créanciers qui doivent exercer une créance pour semblable motif doivent donc, en cas de dissolution de la communauté, faire exécuter leur créance sur la moitié de la communauté qui revient au conjoint qui a contracté la dette.

Si la femme demande la séparation de biens, la créance née de la faute du mari à la suite d'un délit ou quasi-délict sera uniquement exécutoire sur la part qui lui revient dans la communauté.

Cette solution nous semble logique et raisonnable.

Indien gewone schuldeisers mogen betaald worden zoals het thans gebeurt, mag men toch niet zeggen, dat wat de schuldeisers betreft die hun schuld bezitten waarvan de oorzaak een misdrijf of oneigenlijk misdrijf is, zij het recht zouden hebben het aandeel van de andere echtgenoot aan te slaan, echtgenoot die met hen geen wettelijk verband heeft aangeknoopt en die niet de minste schuld draagt in de bedreven misdrijven of foutieve handelingen.

Schulden veroorzaakt door misdrijven of oneigenlijke misdrijven hebben geen logisch verband met schulden van de gemeenschap en zouden dus, in alle geval, persoonlijk moeten blijven.

S'il est vrai que des créanciers ordinaires peuvent être payés comme ils le sont présentement, on ne peut prétendre cependant que les créanciers dont la créance est née d'un délit ou quasi-délit aient le droit de saisir la part de l'autre conjoint, lequel n'a contracté à leur égard aucune obligation légale et n'est pour rien dans les infractions commises ou les faits délictueux.

Les dettes nées de délits ou quasi-délits n'ont aucun rapport logique avec des dettes de la communauté, et, en conséquence, elles devraient, en tout cas, rester propres à l'auteur.

L. ROPPE.

WETSVOORSTEL

Artikel 1482 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld als volgt :

« Nochtans blijven de schulden voortspruitende uit misdrijven of oneigenlijke misdrijven persoonlijk aan de echtgenoot die het misdrijf of het oneigenlijk misdrijf gepleegd heeft. »

PROPOSITION DE LOI

L'article 1482 du Code civil est complété comme suit :

« Toutefois les dettes procédant de délits ou de quasi-délits resteront propres à celui des époux qui a commis le délit ou quasi-délit. »

L. ROPPE.
Marg. DE RIEMAECKER-LEGOT.
L. GOFFINGS.
H. HEYMAN.
H. MARCK.